

Перспективним для України є також створення електронних ринків, систем управління ланцюжком комплектації, систем управління взаємовідносинами з клієнтами.

Розвиток електронної комерції в Україні може дати потужний поштовх до зростання національної економіки в цілому.

1. Демидов А. *Digital money – электронные деньги*. // *Деньги*. Март 2007
2. Достов В. *Электронные наличные как орудие торгово-финансовой революции*. // *Интернет-журнал ReadMe!* -2006.
3. Завалеев В. *Что такое электронная коммерция* // *Центр интернет технологий*. – 2006.
4. *Как лопаются интернет-пузырь* // *Cnews.ru* – март 2008.
5. Коломієць В. *Міжнародні інформаційні системи*. ВПЦ "Київський університет". -2007. с.408-432.

Интернет-ресурси

http://uk.wikipedia.org/wiki/Електронна_комерція

<http://webstudio2u.net/ua/site-develop/434-e-commerce.html>

<http://gufer.net/ekconomic/107-perspektivi-rozvitku-elektronnoyi-komercyi-v-ukrayin.html>

http://e-commerce2000.blogspot.com/2011/02/blog-post_9456.html

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК ЧИННИК ЯКОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ

Федорчук Марина

11 клас, Новогуївинська гімназія,
смт. Новогуївинське Житомирського району

Людський капітал є економічною категорією, яка характеризує сукупність сформованих та розвинутих унаслідок інвестицій продуктивних здібностей, особистих рис і мотивацій індивідів, що перебувають у їхній власності, використовуються в економічній діяльності, сприяють зростанню продуктивності праці і завдяки цьому впливають на зростання доходів (заробітків) свого власника та національного доходу.

Поняття «людський капітал» діалектично пов'язане з поняттям «якість робочої сили».

Якість робочої сили – це сукупність людських характеристик, що проявляються в процесі праці й включають в себе кваліфікацію та особисті якості працівника: стан здоров'я, розумові (інтелектуальні) здібності, здатність адаптуватися, гнучкість, мобільність, вмотивованість, інноваційність, професійну придатність, моральність тощо. Якість робочої сили стала цілком реальним, структурно організованим поняттям, яке впливає на результати діяльності, а отже підлягає вимірюванню. До параметрів вимірювання якості робочої сили належать: професійні знання; вправність (вміння, навички) людини; компетентність; відповідальність; фізичні характеристики людини; розумові (або психічні) здібності; інтереси; характер; вмотивованість; інноваційність; профорієнтованість; професійна придатність.

Таким чином, професійне самовизначення пов'язано з параметрами якості робочої сили. Саме тому професійне самовизначення може розглядатися, як чинник, що впливає на якість робочої сили.

Ситуація, що склалася на ринку праці та в суспільстві в цілому вказує на нагальну потребу переглянути питання профорієнтаційної роботи. Опитування випускників 1997-2002 років Новогуївинської гімназії Житомирського району Житомирської області (всього 100 респондентів) щодо з'ясування рівня задоволеності обраною професією показало, що 60% опитаних респондентів задоволені своїм професійним вибором. Крім того, опитування передбачало визначення параметрів,

які у найбільшій мірі впливають на незадоволеність обраною професією: відсутність постійного робочого місця; низька заробітна плата; низький рівень інтересу до обраної професії; невідповідність обраної професії індивідуальним схильностям.

Найвищий відсоток (40%) становить такий критерій, як незадоволеність заробітною платою, що свідчить про те, що професія якій людина присвятила своє життя, не відповідає її уявленням. 30% респондентів назвали найвагомим чинником невдоволеності – невідповідність професії індивідуальним схильностям, що підтверджує те, що професійний вибір робився не враховуючи індивідуальні особливості. Це акцентує увагу на тому, який вплив має своєчасний вибір майбутньої професії.

З метою вивчення сформованості життєвої перспективи та професійного самовизначення старшокласників у жовтні-листопаді 2012 року було проведено дослідження серед учнів 10-11 класів Житомирського району.

Результати дослідження показали, що лише 38% остаточно обрали майбутню професію, а 12% навіть не мають декілька варіантів вибору.

На питання «Хто допоміг вам з вибором професії?» 54% учнів відповіли, що вони самі робили вибір, проте дуже шкода що порада вчителів, які орієнтуються на індивідуальні характеристики, становить лише 5%.

40% учнів вказали що джерелом обраної професії були ЗМІ. Це найгірший варіант, оскільки частіше всього це джерело показує світ професій стереотипним і не завжди правдоподібним, що в майбутньому може призвести до помилкового вибору професії, та як наслідок значного погіршення якості робочої сили в цілому.

Більшість (45%) учнів орієнтуються на престижність професії, а не на її вимоги та умови праці, що обов'язково призводить до розчарування людини у собі та у своїх силах, втрати своєї цінності та як наслідок корисності суспільству.

Більшість учнів прагне самовдосконалитися та стати цінною для суспільства людиною, а не реалізувати свої здібності, що свідчить про нав'язані погляди, адже процес самовдосконалення дуже повільний або навіть і неможливий без застосування особистих здібностей.

Це легко пояснюється на прикладі: людина, яка має неабиякі схильності до гри в шахи намагається самореалізуватися і стати видатним художником, знаючи лише те, як художники зазвичай вдягаються. Це звісно саркастичний приклад, проте саме він як найкраще відображає сучасну картину вибору професії.

І, оскільки стереотипи пов'язані з професіями унеможливають розкриття індивідуальності кожного учня, і, як наслідок, його самореалізацію, то батьки, як найвагомий засіб впливу, мають пройти профорієнтаційні тести чи опитування разом із дітьми та виділити професії, що максимально б підходили особистим нахилам і вподобанням.

88% учнів вказали на обрану професію, і це дало можливість встановити коефіцієнт відповідності між цією професією та індивідуальними схильностями – 47%, що у майбутньому може негативно вплинути на якість робочої сили.

У сучасному світі найрізноманітніших професій, коли вимоги до працівників швидко змінюються і багатьом з них багато разів доводиться вирішувати проблему переходу до нової сфери діяльності, профорієнтація виступає необхідною ланкою зв'язку між людиною, системою професійної підготовки і господарством. Коли людина потрапляє на «своє» робоче місце, то виграє і вона сама, найбільш повно реалізуючи свій особистісний потенціал, і суспільство, отримуючи від робітника максимальну віддачу. Якщо ж вибір зроблено невірно, то для працівника це означає невиправдані затрати сил, коштів і часу на здобуття «непідходящої» спеціальності, труднощі при працевлаштуванні і в процесі майбутньої роботи, а суспільство несе збитки від нерационального використання коштів на професійне навчання, нестачі кадрів одних спеціальностей і надлишку інших.

Тому сьогодні дуже важливо, щоб професійна орієнтація стала важливим елементом навчального процесу у загальноосвітніх закладах, адже саме тут формуються перші й основні кроки щодо професійного вибору. З метою ефективності профорієнтаційної роботи школи повинні співпрацювати із центрами зайнятості, з підприємствами, з професійно-технічними та вищими навчальними закладами.

Адже питання вибору професії повинно бути проблемою не тільки учнів, їх батьків та навчальних закладів, які хочуть заповнити навчальні місця, а й держави та підприємств.

1. Богиня Д. *Основи економіки праці: Навч. посібник / Дем'ян Богиня, Олена Грішнова. – 2-е вид., стереотип.. – К.: Знання-Прес, 2001. – 312 с.*
2. Бондар Н. *Економіка підприємства: Навчальний посібник / Наталія Бондар, Валерій Воротін, Олег Гаєвський; за заг. ред. А. В. Калини; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К.: МАУП, 2006. – 350 с.*
3. Грішнова О.А. *Людський капітал / О.А. Грішнова. – Знання: КОО, 2001. – 254 с.*
4. Гурова Ю.С. *Розвиток людського ресурсу і міжнародна конкурентоспроможність країн / Ю.С. Гурова. – К., 2007. – 340 с.*
5. Калина А. *Економіка праці: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Алла Калина; МАУП. – Київ, 2004. – 268 с.*

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РЕГІОНАЛЬНИХ СІЛЬСЬКОГОСПВИРОБНИКІВ НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Стрельченко Катерина Матвіївна

11 клас, Херсонської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 24
із поглибленим вивченням математики, фізики та англійської мови
Херсонської міської ради, Позашкільний заклад – КЗ «МАН»
учнівської молоді Херсонської обласної ради, м. Херсон,
E-mail: Strel4enkoKate@ukr.net

Важливою складовою системи регулювання складних економічних процесів в сільському господарстві є державна підтримка сільгоспвиробників, яка необхідна, тому що їх виробнича діяльність має сезонний та ризикований характер та потребує значно більшої кількості матеріальних активів.

В ході дослідження була оцінена ефективність впровадження державної підтримки херсонських сільгоспвиробників.

Особлива увага направлена на програму 2801210 «Фінансова підтримка виробництва продукції тваринництва та рослинництва». Обсяг коштів, які виділялись для державної підтримки сільгоспвиробників Херсонської області з 2004 по 2008 рік зріс у 6,5 разів.

Але незважаючи на державну підтримку загальні посівні площі скоротилися на 4%, а в тваринництві відбувся спад майже по всім показникам, окрім птахівництва і виробництва яєць. На скорочення обсягів державної фінансової підтримки аграріїв вплинула як світова фінансова криза так і вступ України до Світової організації торгівлі, правила якої вимагають скорочення прямих державних дотацій.

А в 2011 році розмір дотації склав рекордно низькі 490,5 тис. грн., але зниження рівня прямої державної допомоги не завадило збільшити розмір посівних площ на 2% і зберегти приблизно той же рівень поголів'я. Такі тенденції свідчать про те, що дана програма не може суттєво впливати на обсяги сільськогосподарського виробництва.

Покращення ситуації в сільському господарстві, на нашу думку, можливе за рахунок державного фінансування комплексу програм, які спрямовуються на:

- збалансування попиту і пропозиції на сільськогосподарському ринку, його стабілізацію, відкритість, доступність;